

OG'IZ BO'SHLIG'IDAGI BAKTERIYALAR VA ULARNING ROLI

Alfraganus Universiteti Tibbiyot fakulteti
Stomatologiya yo'nalishi
1 - kurs talabasi Xolmurodova Manzura

Annotatsiya: Ushbu maqolada og'iz bo'shlig'ida yashovchi bakteriyalar, ularning inson organizmidagi ahamiyati hamda tish va milk kasalliklarining rivojlanishidagi roli haqida ma'lumot beriladi. Og'iz bo'shlig'i mikroflorasi juda murakkab tizim bo'lib, unda turli xil mikroorganizmlar yashaydi. Ayrim bakteriyalar foydali bo'lsa, ayrimlari esa kariyes va milk kasalliklariga sabab bo'lishi mumkin. Shuning uchun og'iz bo'shlig'i gigiyenasiga rioya qilish juda muhim hisoblanadi.

Kalit so'zlar: og'iz bo'shlig'i mikroflorasi, bakteriyalar, kariyes, og'iz gigiyenasi, stomatologiya.

Inson og'iz bo'shlig'i ko'plab mikroorganizmlar yashaydigan muhit hisoblanadi. Bu mikroorganizmlar orasida bakteriyalar asosiy o'rin egallaydi. Olimlarning ma'lumotlariga ko'ra, og'iz bo'shlig'ida yuzlab turdagi bakteriyalar mavjud bo'lishi mumkin. Ularning ayrimlari organizm uchun foydali bo'lsa, ayrimlari turli kasalliklarni keltirib chiqarishi mumkin. Og'iz bo'shlig'idagi bakteriyalar ko'pincha tish yuzasida, milk atrofida, til yuzasida va shilliq qavatlarda yashaydi. Agar og'iz gigiyenasiga yetarli darajada e'tibor berilmasa, bu bakteriyalar ko'payib, turli stomatologik muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Og'iz bo'shlig'i mikroflorasi Og'iz bo'shlig'i mikroflorasi deganda og'izda yashovchi barcha mikroorganizmlar yig'indisi tushuniladi. Bu mikroorganizmlar orasida bakteriyalar, zamburug'lar va boshqa mikroblar ham bo'lishi mumkin. Bakteriyalar odatda tish yuzasida yupqa qatlam hosil qiladi. Bu qatlam tish blyashkasi deb ataladi. Agar bu

blyashka vaqtida tozalanmasa, bakteriyalar soni ortib boradi va ular tish hamda milk kasalliklarini keltirib chiqarishi mumkin. Bakteriyalarning foydali tomonlari Og'iz bo'shlig'idagi barcha bakteriyalar ham zararli emas. Ayrim bakteriyalar og'iz muhitining muvozanatini saqlashga yordam beradi. Ular zararli mikroorganizmlarning haddan tashqari ko'payib ketishini oldini oladi. Shuningdek, foydali bakteriyalar ovqat hazm qilish jarayonining boshlanishida ham ma'lum darajada ishtirok etishi mumkin. Shu sababli og'iz mikroflorasi organizm uchun muhim biologik tizim hisoblanadi. Zararli bakteriyalar va ularning ta'siri Og'iz bo'shlig'ida ayrim bakteriyalar tish kasalliklarini keltirib chiqarishi mumkin. Masalan, kariyes rivojlanishida bakteriyalar muhim rol o'ynaydi. Ular oziq-ovqat tarkibidagi shakarni parchalab, kislota hosil qiladi. Ushbu kislotalar tish emalini asta-sekin yemiradi. Bundan tashqari, bakteriyalar milk kasalliklarini ham keltirib chiqarishi mumkin. Bakteriyalar ko'payib ketganda milklar yallig'lanadi, qizaradi va qonashi mumkin. Agar bu jarayon uzoq davom etsa, periodont kasalliklari rivojlanishi ehtimoli ortadi. Og'iz bo'shlig'i bakteriyalarini nazorat qilish Og'iz bo'shlig'idagi bakteriyalarni nazorat qilish uchun muntazam gigiyena qoidalariga amal qilish zarur. Eng asosiy usul — tishlarni to'g'ri va muntazam tozalashdir. Tishlarni kuniga kamida ikki marta tozalash tavsiya etiladi. Bundan tashqari, tish ipidan foydalanish, og'izni maxsus eritmalar bilan chayish ham bakteriyalar sonini kamaytirishga yordam beradi. Stomatolog ko'rigidan muntazam o'tib turish ham og'iz bo'shlig'i salomatligini saqlashda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, og'iz bo'shlig'idagi bakteriyalar inson organizmi uchun muhim ahamiyatga ega. Ularning ayrimlari foydali bo'lsa, ayrimlari tish va milk kasalliklarini keltirib chiqarishi mumkin. Shuning uchun og'iz bo'shlig'i gigiyenasiga e'tibor berish, tishlarni muntazam

tozalash va stomatolog ko'rigidan o'tib turish og'iz salomatligini saqlashda muhim rol o'ynaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Axmedov A. Stomatologiya asoslari. Toshkent, 2019.
2. Rasulov X. Terapevtik stomatologiya. Toshkent, 2021.
3. Abdurahmonov B. Og'iz bo'shlig'i gigiyenasi. Toshkent, 2020